Utlåtande KoUU 8/2016 rd– SRR 3/2016 rd

Kommunikationsutskottet

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2017—2020

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2017—2020 (SRR 3/2016 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 13.5.2016.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- kanslichef Harri Pursiainen, kommunikationsministeriet
- överdirektör Mikael Nyberg, kommunikationsministeriet
- överdirektör Mirja Noukka, Trafikverket
- ekonomidirektör Kristiina Tikkala, Trafikverket
- vägtrafikdirektör Marko Sillanpää, Trafiksäkerhetsverket
- biträdande direktör Riitta-Liisa Vuorela, Kommunikationsverket
- verkställande direktör Pasi Nieminen, Automobilförbundet rf
- verkställande direktör Iiro Lehtonen, Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- verkställande direktör Nina Raitanen, Vägföreningen i Finland rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet konstaterar att anslagen för kommunikationsministeriets ansvarsområde med hänsyn till det finansiella läget är goda.

Trafikledshållning

Bastrafikledshållning. Enligt redogörelsen prioriteras de åtgärder som krävs för att garantera den dagliga framkomligheten i trafiknätet. Utskottet ser positivt på att det från utvecklingsprojekten till bastrafikledshållningen har överförts sammanlagt 104 miljoner euro 2017, 140 miljoner euro 2018, 90 miljoner euro 2019 och 90 miljoner euro 2020.

Eftersatt underhåll. Utskottet välkomnar att insatser för att få den ökande eftersattheten i underhållet av statens trafikleder prioriteras. Anslaget för att få den ökande eftersättningen av underhållet att stanna av uppgår till sammanlagt 964 miljoner euro åren 2017—2020. Också i fortsättningen bör målet vara en kontrollerad minskning av eftersättningen.

Enskilda vägar. För bidrag för enskilda vägar har det enligt redogörelsen 2017—2020 anvisats en ny årlig finansiering på 10 miljoner euro för eftersatt underhåll. Utskottet konstaterar att anslaget på grund av det finansiella läget är litet med hänsyn till behovet.

Nya projekt. Utöver genomförandet av de redan avtalade trafikinvesteringarna inleds under ramperioden nya projekt för 764 miljoner euro. De nya projekten finansieras till stora delar med avsättningar och reserver som tidigare funnits under projektmomentet. På så sätt kan medel anvisas också för projekt som ännu inte är namngivna.

Kollektivtrafiken. Utskottet ser positivt på att anslagen för kollektivtrafik inte skärs ner utan förblir på nuvarande nivå.

Alternativa förvaltnings- och finansieringsmodeller

Utskottet tar i detta skede inte ställning till olika alternativ utan konstaterar med tillfredsställelse att syftet är att utreda olika alternativ för att ordna finansieringen och förvaltningen på en hållbar grund som möjliggör en långsiktig planering av trafikledshållningen. Utskottet finner det angeläget att de föreslagna alternativen stöder ett långsiktigt genomförande baserat på strategisk planering.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 12.5.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonen saf
vice ordförande Mikko Alatalo cent
medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Susanna Koski saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Eeva-Maria Maijala cent
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Markku Pakkanen cent

medlem Jari Ronkainen saf
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.

AVVIKANDE MENING

Motivering

Trots den minskade eftersättningen i underhållet skär regeringen ner i trafiken som helhet då pengarna för det eftersatta underhållet till stora delar tas från projekt för nya trafikleder. Regeringen har rapporterat att värdet på nya trafikledsprojekt blir mer än hälften lägre jämfört med tidigare regeringar. De nya projekt som behövs kommer under ramperioden att samlas på de kommande regeringarnas bord och med en folklig bild kan man tala om att skarva på täcket genom att klippa i andra ändan.

Regeringen meddelade om fyra nya trafikledsprojekt under valperioden och om satsningar på kollektivtrafikprojekt för Spår-Jokern och snabbspårvägen i Tammerfors. Tagna var för sig är projekten goda, behövliga och värda att stödjas, men många projekt runtom i landet som uppfyller samma kriterier fortsätter sin väntan på beslut om investeringar. Därför blir det ett problem för regeringen att planen för de offentliga finanserna innehåller knappt några lediga reserveringar för nya projekt.

Regeringens hopp i fråga om finansieringen av trafikledsprojekt vilar på att det hittas nya finansieringsmodeller. Minister Berner föreslog i april en utredning av att grunda ett nytt statsägt trafikledsbolag som skulle förvalta statens totala egendom i vägar, järnvägar och farleder till ett värde av uppskattningsvis 20 miljarder och som enligt armlängdsprincipen skulle ansvara för underhåll av och investeringar i trafikledsnätet utanför de statsfinansiella ramarna. Att bolagisera i en sådan skala är oerhört. Vi anser att riksdagens demokratibaserade budgetmakt i trafiksektorn bör bevaras.

Med digitaliseringsutvecklingen som förevändning driver regeringen en ideologisk marknadspolitik för olika trafiksystem baserad på tron att fri konkurrens på marknaden är ett överlägset system. Det senaste utslaget på detta är projektet med lagstiftningen kring en transportbalk där man genom fria tillstånd och slopade kompetenskrav tror sig få effektivare trafiksystem på ett hållbart sätt. Myndigheternas möjligheter att vid behov påverka marknaden kringskärs och det lämnas utrymme för marknadsstörningar. Allmänheten antas ha möjligheter att rösta med fötterna i alla utkanter av landet. Inbringande affärsverksamhet ska vara marknadsmässig medan det olönsamma uppfattas som forum för offentlig upphandling. Vi anser att samhället inte har råd med denna vinstfördelning; servicenivån i olika trafiksystem är nästan undantagslöst beroende av något slag av intern subvention. Genom att tillåta ett rent vinstintresse utan skyldigheter får vi i trafiksystemen ett finansieringsbehov där det på ett eller annat sätt blir medborgarna som får betala. I ett splittrat aktörsfält utsatt för snabba omställningar blir det oklart vem som bär ansvaret för en långsiktig utveckling av trafik- och informationssystemen och för satsningar på ny teknik.

Digitaliseringen har för sin del förändrat också mediernas förtjänstmodeller; utländska jättelika webbtjänstleverantörer tär på de inhemska aktörernas reklaminkomster. Regeringens medel mot problemen i mediebranschen tycks fortfarande vara att utarma det nationella rundradiobolaget i en tid där allmänheten på grund av den snabba informationsförmedlingen behöver ett allsidigt och opartiskt inhemskt mediefält.

Utlåtande KoUU 8/2016 rd
Avvikande mening

I planen för de offentliga finanserna ingår fortfarande regeringens ensidiga beslut om att i konflikt med det tidigare överenskomna parlamentariska beslutsfattandet frysa finansieringen av Rundradion. Den parlamentariska arbetsgrupp som regeringen själv har tillsatt för att utreda Rundradions ställning och finansiering har ännu inte avslutat sitt uppdrag.

Vi konstaterar att regeringen borde respektera parlamentarismen och avhålla sig från att fatta beslut medan arbetsgruppens arbete pågår. Rundradions självständiga, oberoende ställning måste tryggas.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 12.5.2016

Katja Taimela sd
Jyrki Kasvi gröna
Suna Kymäläinen sd